

Experimenten met 'basisinkomen'

Bijdrage II thema basisinkomen

Gemeenten hebben vanaf 2015 meer taken en meer zeggenschap gekregen over een aantal regelingen in het sociaal domein waaronder de participatiewet. Het breed onderschreven idee achter de participatiewet is dat het stelsel van sociale zekerheid werkt als een vliegwiel om mensen verder te helpen ofwel in de richting van uitstroom naar regulier werk ofwel in de richting van meedoen in de samenleving via het oppakken van maatschappelijke taken in de sfeer van het vrijwilligerswerk. Bij het uitvoeren van deze regeling lopen gemeenten tegen een aantal knelpunten aan. Via het opzetten van experimenten proberen gemeenten deze knelpunten weg te nemen en het stelsel van sociale zekerheid te vernieuwen, opdat hetgeen ermee beoogd wordt – participatie van een ieder – beter bereikt wordt. De gemeenten Groningen, Utrecht, Tilburg en Wageningen lopen hierin voorop. Deze gemeenten zijn in overleg met de staatssecretaris van SZW over het verkrijgen van ruimte om te experimenteren. Een aantal andere gemeenten wil zich hierbij aansluiten. Enkele universiteiten en Hogescholen zijn geïnteresseerd om eventuele experimenten wetenschappelijk te begeleiden.

1. Knelpunten in het huidige bestel

Gemeenten merken dat het in de praktijk lang niet altijd lukt om de participatiedoelen van de wet bij bijstandsgerechtigden te realiseren. Dat is te wijten aan een aantal omstandigheden en factoren. In een recente notitie vat het College van B&W van Groningen (brief aan gemeenteraad d.d. 1-10-2015 kenmerk 524583) deze omstandigheden en factoren samen in de volgende vier knelpunten:

a. **Wantrouwen en controle**

"Bijstandsgerechtigden moeten voldoen aan formele en administratieve verplichtingen. De Participatiewet gaat uit van controle op de rechtmatigheid van de verstrekte uitkering. Vergissingen en/of kleine tekortkomingen hebben daardoor soms grote gevolgen, terwijl het merendeel van de mensen te goeder trouw is. Mensen ervaren brieven over de uitkering vaak als wantrouwend. Dit stimuleert hen niet om in beweging te komen."

b. **Te weinig afgestemd op de werkelijke kansen op de arbeidsmarkt**

"Doorstromen naar betaald werk wordt gezien als het meest gewenste resultaat. In de huidige economische omstandigheden en voor grote groepen uit het bijstandsbestand is dit niet altijd een reële ambitie. We verspillen onze energie en we maken ons als overheid ongelooftwaardig als we voorbijgaan aan de werkelijke kansen op de arbeidsmarkt."

c. **Klein baantje loont niet**

"Het huidige systeem gaat nog teveel uit van een voltijd baan in loondienst als ideaal, terwijl veel mensen op andere manieren in hun inkomen voorzien, bijvoorbeeld door een parttime baan te combineren met werk als zzp-er. De huidige regelgeving biedt weinig mogelijkheden om naast de uitkering wat bij te verdienen. Dat leidt ertoe dat een parttime baan financieel meestal niks oplevert. Dat stimuleert niet en houdt mensen 'gevangen in de uitkering'."

d. **Te weinig rekening houdend met individuele omstandigheden**

"Lang niet alle bijstandsgerechtigden zijn inactief. Integendeel. Er zijn er ook veel die allerlei maatschappelijke activiteiten ontplooiën, maar daar (helaas) geen inkomen mee verwerven en daar (tijdelijk) niet toe in staat zijn. Gezondheid, psycho-sociale problematiek en mantelzorgtaken kunnen daar bijvoorbeeld een rol bij spelen. De wet biedt weinig mogelijkheden deze mensen te ontheffen van de diverse controle- en sollicitatieverplichtingen. Dit leidt tot hogere uitvoeringskosten met weinig maatschappelijk resultaat."

Tot zover de knelpunten zoals de gemeente Groningen die omschrijft. In soortgelijke be-
woordingen signaleren ook andere gemeenten dergelijke knelpunten. De gemeente Utrecht
spreekt over "een ingewikkeld systeem van verplichtingen en sancties, dat eigen keuzes van
mensen vaak in de weg staat en creativiteit van bijstandsgerechtigden én professionals be-
perkt. (...) Steeds meer gemeenten met ons zijn op zoek naar alternatieven of een andere
aanpak door te gaan experimenteren met een basisinkomen: een uitkering zónder regels.
(...) Dit stelsel kost de gemeente veel werk, betekent voor de uitkeringsgerechtigde een gro-
te hoeveelheid regels en uitzonderingen en met de toenemende complexiteit ligt de kans op
fouten op de loer. Sancties zijn overigens een bewezen middel om (sommige) bijstandsge-
rechtigden ergens toe te bewegen. De vraag is echter of de bewerkelijkheid van dit proces
wel opweegt tegen het resultaat. En of er niet een andere of aangepaste manier is om mini-
maal hetzelfde, en misschien wel een beter resultaat te behalen. (...) Ons vertrekpunt is dat
mensen zelf (met hulp, wanneer nodig en zinvol) in staat zijn regie en eigen verantwoorde-
lijkheid te nemen voor hun keuzes op gebied van participatie en werk. (Te veel) regels en
verplichtingen werken in de praktijk vaak contraproductief. We denken met minder regeldruk
een ander en wellicht beter resultaat te behalen." (passages uit brief van College van B&W
aan de leden van de Commissie Mens en Samenleving, 9 oktober 2015, kenmerk
15.509207)

De gemeenten Wageningen en Tilburg zijn van oordeel dat het huidige stelsel te complex is
en te zeer gekenmerkt wordt door een ingebouwd wantrouwen. Ze willen dat de bijstand zich
ontwikkelt tot een actief recht op bestaanszekerheid, opdat mensen van daaruit de toekomst
zelf in eigen hand kunnen nemen. Zo komen mensen makkelijker, eerder en duurzamer tot
participatie. Ook komen daarmee alle talenten van mensen beter tot ontwikkeling. Dat wordt
nodig geacht voor de toekomst, zowel met het oog op betaald werk – in zoverre dat in de
toekomst nog in voldoende mate aanwezig is – als met het oog op andere inzet met maat-
schappelijke waarde.

2. Experiment Groningen

De gemeente Groningen wil experimenteren met 'Bijstand op maat'. Er worden enkele van
elkaar afwijkende bijstandsarrangementen ontwikkeld. De cliënt kan daaruit een keuze ma-
ken en zelf bepalen welk arrangement het beste past bij zijn situatie en waarin hij het meeste
perspectief ziet voor zichzelf. Om ervoor te zorgen dat het arrangement echt iets bijdraagt
aan de ontwikkeling van de bijstandsgerechtigde, wordt ieder arrangement voorzien van een
of twee voorwaarden. Zo kunnen deelnemers tijdelijk toestemming krijgen om bij elkaar te
wonen en kosten te delen, zonder gekort te worden vanwege 'gezamenlijke huishouding'. Zo
kunnen betalingsachterstanden worden weggewerkt. Een ander arrangement bestaat uit een
korting van € 50 op de bijstand en de mogelijkheid om onbeperkt bij te verdienen en daar-
mee zelf te investeren in condities om volledig uit te stromen naar betaald werk. Verdere
mogelijke arrangementen zijn 'ondersteuning op maat' (met name langdurig bijstandsgerech-
tigden geven zelf aan waarmee ze geholpen willen worden), 'onderling samenwerken' (men-
sen in de bijstand helpen elkaar en mogen hetgeen ze daarmee verdienen deels houden),
'dicht op de huid' (deelnemers worden intensief en streng begeleid naar werk). Via weten-
schappelijk onderzoek wil de gemeente de effecten van dit mogelijke experiment in kaart
brengen: effecten op het individueel welbevinden van mensen en maatschappelijke
opbrengsten in bredere zin en op langere termijn, zoals re-integratie, participatie, financiële
ademruimte.

3. Experiment Utrecht

De gemeente Utrecht heeft een plan uitgewerkt betreffende het experiment 'Weten wat werkt
– een onderzoek naar vereenvoudiging van regels in de bijstand'. Het experiment is erop
gericht om in de praktijk uit te zoeken of de huidige regelgeving met verplichtingen en sanc-
ties beter of slechter werkt dan alternatieve arrangementen met meer eigen regie en verant-
woordelijkheid. Bij de deel van de bijstandsgerechtigden worden andere prikkels dan de hui-

dige toegepast om hen te bewegen in actie te komen. Voor een aantal groepen van telkens 50 bijstandsgerechtigden worden bepaalde regels van de participatiewet verschillend toegepast en/of deels buiten werking gesteld. Dat gebeurt gedurende twee jaar. De groepen worden met elkaar vergeleken aan de hand van een aantal resultaten en effecten, zoals (duurzame) uitstroom naar werk of participatie. Op die manier probeert de gemeente inzicht te krijgen in het beste alternatief voor de huidige aanpak en regelgeving in de Participatiewet op gebied van re-integratie en participatie van bijstandsgerechtigden. De uitvoering van deze wet kan daarmee efficiënter en effectiever worden.

4. Experiment Tilburg

De gemeente Tilburg wil onderzoeken of de regelgeving in de bijstand niet een tegendraads effect heeft op de uitstroom uit de bijstand, en of werken vanuit vertrouwen en zelfregie – dat is meer in de lijn met de andere decentralisaties – meer oplevert. In een ‘vertrouwensexperiment’ stelt de gemeente drie belangrijke veranderingen voor in de aanpak van (langdurige) bijstand. Het idee is om stapsgewijs uiteindelijk voor alle mensen die langer dan één jaar in de bijstand zitten, gedurende vijf jaar de volgende regels te laten gelden: de gangbare verplichtingen van de participatiewet (sollicitatieplicht en inlichtingenplicht) vervallen (1); bijstandsgerechtigden mogen tot het dubbele van het minimumloon bij verdienen zonder dat ze gekort worden op de uitkering (2); werkgevers kunnen mensen uit de doelgroep in dienst nemen voor een onbepaald aantal uren per week tegen een lager loon dan het minimumloon, mits het gaat om additionele arbeid of werk met een leerelement (3). De effecten van het experiment worden via wetenschappelijk onderzoek in kaart gebracht. De verwachting is dat bijstandsgerechtigden meer ruimte krijgen om eigen initiatief te ontplooiën, meer gaan participeren, minder afhankelijk worden van een uitkering, meer zelfvertrouwen krijgen, meer veerkracht, betere gezondheid en een open houding richting overheid. Het verwachte effect voor de gemeente is een makkelijkere en goedkopere uitvoering van de participatiewet, lagere kosten voor welzijn en zorg, meer (niet betaalde) inzet voor maatschappelijk waardevolle activiteiten, hogere bestedingen in de lokale economie, meer uitstroom uit de bijstand. Bij het ontwikkelen van het experiment blijken er botsende waarheden te zijn, zoals ‘er is genoeg werk, maar de mensen willen niet werken’, ‘er is te weinig werk voor alle werkzoekenden’, ‘inkomen daar moet je voor werken en bijstand is een tijdelijke voorziening’, ‘betaald werken kan in deze moderne tijd niet meer zaligmakend zijn, het is er niet meer voor iedereen en niet-betaalde maatschappelijke inzet is hard nodig’. De gemeente Tilburg onderkent dat al deze ‘waarheden’ een kern van waarheid bevatten. Met het Vertrouwensexperiment wordt geprobeerd tussen deze ‘waarheden’ een ‘derde weg’ te vinden, gebaseerd op experimentuiterkomsten.

5. Experiment Wageningen

In Wageningen heeft de gemeenteraad per motie het College opgedragen ‘een vertrouwensexperiment met de bijstand’ uit te voeren waarbij een groep langdurig bijstandsgerechtigden de optie krijgt om gedurende de periode van het experiment onvoorwaardelijk een maandelijkse toelage te ontvangen in plaats van de huidige bijstandsuitkering met de daarbij behorende verplichtingen. In september 2015 heeft het College van B&W een eerste uitwerking van het Vertrouwensexperiment gepresenteerd. Het voorstel is om drie groepen te vormen: een groep bijstandsgerechtigden die gedurende de looptijd van het experiment een onvoorwaardelijke toeslag ontvangt en die ruimte krijgt om bij te verdienen (1); een groep bijstandsgerechtigden die nog steeds te maken heeft met de rechten en plichten uit de participatiewet maar die extra aandacht en ondersteuning krijgt gericht op participatie in werk en maatschappij (2); een controlegroep waarbij het huidige beleid onveranderd van toepassing blijft (3). Er wordt voor controlegroepen gekozen om het effect van het vertrouwensexperiment zuiver en gedegen vast te stellen.

6. Experimenten elders

Ook in andere gemeenten worden door de lokale politiek voorstellen gedaan – al dan niet onder de noemer basisinkomen – om de huidige bijstandsregeling te veranderen door het accent meer te leggen op stimuleren en vertrouwen in plaats van op dwingen en controleren. Als voorbeeld benoemen we kort de initiatieven in enkele gemeenten.

a. Eindhoven: stimulerende bijstandsregeling

Omdat de van rijkswege voorgeschreven standaardregels en standaardwerkwijzen van de Participatiewet niet passen bij de filosofie van maatwerk en burgerbetrokkenheid die centraal staat in het gemeentelijke beleid rond de drie decentralisaties, is vanuit de gemeenteraad het initiatiefvoorstel ingediend om het college op te roepen het gepresenteerde idee van een leertuin (living lab) voor een meer stimulerende bijstandsregeling verder uit te werken. De gemeenteraad heeft eind 2015 het voorstel aangenomen (met 33 stemmen voor en 8 tegen). In het aanvankelijke plan wordt vooral ingezet op het versterken van de intrinsieke motivatie en participatie van bijstandsgerechtigden, met als belangrijk onderdeel een flexibele bijverdienregeling, omdat daarmee de eigen inzet van mensen wordt beloond en omdat uit landelijk onderzoek blijkt dat dit gunstig is voor de uitstroom uit de bijstand. Verwacht wordt dat het vervangen van negatieve prikkels door positieve prikkels gunstige effecten heeft op welzijn, gezondheid, participatie en financiën van bijstandsgerechtigden en hun omgeving. Daarom wordt voorgesteld het experiment op te zetten in een bepaalde wijk om niet alleen positieve effecten te bewerkstelligen voor individuele bijstandsgerechtigden, maar ook voor de gehele wijk.

b. Nijmegen: een lokale variant van het basisinkomen

In kringen van de gemeenteraad van Nijmegen zijn voorstellen ontwikkeld voor een lokale variant van het basisinkomen. Daarmee zou de inkomensondersteuning die nu heel ingewikkeld is, veel eenvoudiger worden. En het zou voor mensen veel makkelijker worden om geheel of gedeeltelijk weer te participeren aan de samenleving, ofwel via betaalde arbeid ofwel via vrijwilligerswerk. Er wordt gestreefd naar een ander systeem van sociale zekerheid: vriendelijker en eenvoudiger (minder regels en daardoor minder uitvoeringskosten); uitgaan van wat mensen kunnen (vrijwilligerswerk, mantelzorg, het opzetten van een bedrijf, (kleine of tijdelijke) betaalde banen en ondernemerschap worden gestimuleerd in plaats van ontmoedigd). Voorgesteld wordt een lokale proef uit te voeren waarbij bijstandsgerechtigden een vast bedrag per maand krijgen (bijvoorbeeld minimaal het bedrag van de huidige uitkering). In tegenstelling tot de huidige situatie krijgen zij dit bedrag onvoorwaardelijk: ze zijn niet verplicht te solliciteren, vrijwilligerswerk te doen of een tegenprestatie te leveren. Bijverdiensten naast dit bedrag mag men tot een bepaald bedrag houden. Tijdens het experiment wordt nagegaan of de uitkeringslasten voor de gemeente afnemen, of de deelnemers eerder werk vinden of eerder een eigen bedrijf starten, en of het welbevinden van de deelnemers verbetert.

c. Amsterdam: naar een socialere bijstand

Vanuit de gemeenteraad is een initiatiefvoorstel ingediend voor een meer socialere bijstand. Het bijstandsbeleid moet worden afgestemd op de mensen met een uitkering die aan het werk willen, die de regie op hun eigen leven terug willen pakken, en niet op het kleine deel dat niet wil. Er wordt een beleid gewenst dat uitgaat van vertrouwen zodat mensen weer gaan geloven in hun eigen kunnen en initiatief. Er wordt geopteerd voor een aanpak gebaseerd op ruimte voor ontplooiing, in plaats van repressie en controledrift. Mensen moeten zelf kunnen aangeven welke scholing, leerwerktraject of begeleiding voor hen nuttig is bij de zoektocht naar een baan. Ook wordt het niet wenselijk geacht dat elke verdiende euro wordt verrekend met de uitkering; tijdelijk werk of werk voor een beperkt aantal uren per week moet lonend worden. Juist dit soort banen zijn een goede opstap uit de uitkering. Nu nemen mensen kortdurend werk niet aan, omdat je daarmee je uitkering (deels) verliest. Zzp'ers die tijdelijk te weinig verdienen, moeten vaak hun hele bedrijf opdoeken voor ze weer een uitkering krijgen. De initiatiefnemers in de gemeenteraad willen af van dit soort perverse prikkels. Als reactie op het initiatiefvoorstel doet het College van B&W momenteel onderzoek naar de haalbaarheid van een 'regelluwe bijstand'.

- d. Geldrop-Mierlo: de sociale kant van een basisinkomen
In de gemeente Geldrop-Mierlo wordt een plan voorbereid om een experiment met een basisinkomen te starten. De gemeente is met name geïnteresseerd in de sociale kant van zo'n experiment. Dit wil zeggen dat men graag wil weten hoe mensen omgaan met een basisinkomen: wat gaan ze anders doen? Gaan ze wel iets doen? Het idee is op het experiment in te zetten op twee verschuillende groepen: gezinnen met Multi[problematiek (1) en jonge mensen die uitvoering willen geven aan een wens/idee (2).
- e. Leeuwarden: een échte proef met basisinkomen

Bericht uit Friesch Dagblad van 6 augustus 2015

De gemeente Leeuwarden wil experimenteren met een basisinkomen voor iedereen. PAL/GroenLinks en de PvdA komen op termijn met een initiatiefvoorstel hiervoor. Eerst moet er een vooronderzoek worden gedaan in hoeverre zo'n proef mogelijk is. Dat zegt Jan Atze Nicolai, gemeenteraadslid van PAL/Groen Links in reactie op het voornemen van de gemeenten Tilburg, Utrecht en Wageningen om een proef met een basisinkomen te starten. Tilburg en Utrecht beginnen een proef met 250 bijstandsgerechtigden die een inkomen krijgen waar ze van kunnen leven, zonder dat ze een tegenprestatie hoeven te leveren. In Tilburg gaat de proef vier jaar duren. "Andere gemeenten kunnen zich bij ons melden. Ik heb liever dat ze ons voorstel overnemen dan dat ze zelf allemaal wat anders gaan bedenken", zegt wijkombudsman Ralf Embrechts. Die verbaast zich erover dat Leeuwarden niet voorkomt in de groep gemeenten die als eersten gebruik maken van de experimenteeruimte die het ministerie van Sociale Zaken geeft. "We hadden de indruk dat Leeuwarden de kar trok." Maar volgens raadslid Nicolai wordt er achter de schermen wel degelijk volop gewerkt aan het voorbereiden van een proef. "Ons plan is veel breder, daarom hebben we meer tijd nodig. We willen voor iedereen in Fryslân een basisinkomen waar je van kunt leven, niet alleen voor bijstandsgerechtigden. Ook UWV'ers, zzp'ers, kunstenaars en mensen met een modaal salaris zouden bij wijze van proef zo'n basisinkomen moeten krijgen. In de experimenteerfase kost dit geld, uiteindelijk bespaar je er misschien wel heel veel mee." Nicolai denkt aan een experiment met duizend mensen.

Overdreven regelgeving

De proeven die na de zomer in verschillende Nederlandse gemeenten van start gaan, zijn feitelijk geen experimenten met een basisinkomen, maar eerder met regelvrije bijstand. De Leeuwarder wethouder Andries Ekhart denkt niet dat een basisinkomen dé oplossing is voor "de overdreven regelgeving in Nederland", maar is wel positief. "Die idiote regels dat een werkloze zestigjarige bij wijze van spreken drie keer per week verplicht moet solliciteren, daar moeten we sowieso van af." Ekhart vindt dat er snel een onderzoek moet komen. Hij wijst erop dat een prominente VVD'er als Ger Jaarsma ook al voor een basisinkomen is. "Los van hoe je erover denkt is het goed om te weten wat de voor- en nadelen zijn." Zo'n onderzoek kan gaan over de groepen die in aanmerking komen voor een basisinkomen en de geschikte hoogte van zo'n inkomen.

Nicolai wil dat de proef uiteindelijk rond 2018 wordt gehouden, als Leeuwarden Culturele Hoofdstad van Europa is. "In het kader van de 'mienskip'." Hij is met Brigitta Meinema (GroenLinks-raadslid in Tytsjerksteradiel) oprichter van de Werkgroep Basisinkomen Fryslân. Ze hebben een eigen website. "Die wordt binnenkort vernieuwd, het wordt een discussiesite."

7. Overleg met Staatssecretaris

In de Participatiewet staat een artikel (artikel 83) dat het mogelijk maakt voor gemeenten om experimenten op te zetten. Per algemene maatregel van bestuur kan voor een bepaalde

periode worden afgeweken van een aantal bepalingen in de wet. Het doel is om in de praktijk te onderzoeken of de arbeidsinschakeling en financiering doeltreffender kan als van bepaalde artikelen wordt afgeweken. De Staatssecretaris die belast is met het toezicht op de Participatiewet, mevrouw Jetta Klijnsma, moet besluiten of artikel 83 in werking treedt, voor welke gemeenten en onder welke condities. Vertegenwoordigers van de gemeenten Groningen, Utrecht, Tilburg en Wageningen zijn hierover in overleg met de staatssecretaris. In een brief van 27 oktober 2015 aan de voorzitter van de Tweede Kamer (vergaderjaar 2015-2016, 33161 nr. 198) schrijft genoemde staatssecretaris daarover het volgende: "Tijdens het Algemeen Overleg armoede- en schuldenbeleid op 24 september jl. heb ik u gemeld dat ik in september experimenteervoorstellen heb ontvangen van Utrecht, Wageningen, Groningen en Tilburg en dat ik heb gesproken met de wethouders van deze gemeenten. De uitkomst van het gesprek is dat de vier steden met elkaar gaan bekijken of zij tot een gezamenlijk meer eenduidig voorstel kunnen komen. SZW denkt actief mee met de doorontwikkeling van deze voorstellen en over wat mogelijk is binnen de kaders van de Participatiewet en het experimenteerartikel in de wet. In november spreek ik de vier wethouders opnieuw en dan maken we de balans op of en hoe wij verder gaan met de experimenteervoorstellen. Ik heb met de wethouders vastgesteld dat het gaat om regelluwe en innovatieve manieren om de Participatiewet mogelijk verder te ontwikkelen en mensen toe te leiden naar werk. Ik informeer u later dit jaar over de uitkomst van dit vervolggesprek. Het meest aangewezen kader voor een eventueel experiment met de Participatiewet is artikel 83, waarmee een mogelijkheid tot innovatie wordt geboden. Deze bepaling kan het mogelijk maken dat gemeenten een beleids-experiment uitvoeren waarin wordt afgeweken van een aantal artikelen van deze wet. Het doel van een experiment moet het onderzoeken zijn van mogelijkheden om de Participatiewet doeltreffender uit te voeren met betrekking tot de arbeidsinschakeling en de financiering. Een experiment kan betrekking hebben op een aantal specifieke onderdelen van de wet, bijvoorbeeld de plicht tot het verkrijgen van algemeen geaccepteerde arbeid of de vrijlating van middelen. Ik vind het van belang dat eventuele experimenten passen in de geest van de Participatiewet en aansluiten bij het activerende karakter van de wet. Voorstellen om alle inkomsten van bijstandsgerechtigden niet langer te verrekenen vind ik dan ook onwenselijk. Daarnaast zijn experimenten waarbij wordt afgeweken van onder andere de inlichtingenplicht of de normhoogte niet mogelijk op basis van het experimenteerartikel. Een experiment zou verder met waarborgen omkleed zijn, zoals het opstellen van een algemene maatregel van bestuur (AMvB), een voorhangprocedure en meting van doeltreffendheid en effecten." Het vervolggesprek in november j.l. heeft naar verluid weinig verandering gebracht in de hierboven door de staatssecretaris omschreven situatie. De vier genoemde vooroplopende gemeenten zijn met elkaar in gesprek over een gezamenlijk voorstel en ook de mogelijke begeleiding en onderzoeken van de experimenten door universiteiten en hogescholen worden op elkaar afgestemd. Het overleg wordt in februari 2016 voortgezet en de verwachting/hoop is dat er dan een uitgewerkt voorstel voor een algemene maatregel van bestuur ligt. Een van de heikele punten is de mogelijkheid om naast de uitkering bij te verdienen. Door de landelijke politiek wordt dit overleg met belangstelling gevolgd. Per motie heeft de Tweede Kamer in november 2015 er op aangedrongen dat er experimenteerruimte komt om bijstandsgerechtigden minder verplichtingen op te leggen en meer bijverdienmogelijkheden te creëren, "teneinde op effectievere en efficiëntere wijze mensen uit de bijstand aanwerk te helpen". Dit niet alleen voor de vier gemeenten waarmee de staatssecretaris in gesprek is, maar ook voor andere gemeenten. En niet slechts één variant, maar verschillende varianten, "zodat in beeld kan worden gebracht wat de effecten van verschillende keuzes zijn". (Vergaderjaar 2015-2016, 24515, nr. 313). Door wethouders van veertien andere gemeenten is intussen een gezamenlijke brief gestuurd aan de staatssecretaris waarin eveneens gepleit wordt om ruimte te scheppen voor experimenten in de participatiewet.

Raf Janssen, 31 januari 2016